

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/148/2021
Identifikačné číslo spisu:	4114234961
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4114234961.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a členov senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Ing. Maria Dubaňa spore žalobkyne MED - ART, spol. s r.o., Nitra, Hornočermánska 4, IČO: 34 113 924, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Mesárošom, Nitra, Bottova 34, proti žalovanému F. I. M., J., K. 1X/XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou JUDr. Cimrák s r. o., Nitra, Štefánikova 7, IČO: 36 868 876, o neúčinnosť právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14C/190/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 16. decembra 2020 sp. zn. 25Co/124/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 14C/190/2014-121 z 28. septembra 2016 určil, že darovacia zmluva uzatvorená medzi žalovaným F. I. M. na strane obdarovaného a S... F. L. a F. Z. L. na strane darcov, predmetom ktorej je bezplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam pozemkom reg. C parcelného č. 3710/47 o výmere 2000 m², druh pozemku záhrady, parcelného č. 3710/48 o výmere 2000 m², druh pozemku záhrady, zapísaných na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX k. ú. K. E., je voči žalobcovi MED-ART, spol. s r.o., so sídlom v Nitre, Hornočermánska 4, IČO: 34 113 924 právne neúčinná. Žalobkyni priznal náhradu trov konania v znení opravného uznesenia č. k. 14C/190/2014-146 z 20. októbra 2016, po oprave označenia strany sporu, ktorej náhradu trov konania.

2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 42a ods. 1 a 2, § 42b ods. 1, 2 a 4 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov) a vecne tým, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že žalobkyňa mala voči S. vymáhateľnú pohľadávku, ktorá jej bola priznaná platobným rozkazom č. k. 9Ro/156/2014-13 z 18. júna 2014, ktorým bola žalovanej S... F. L. uložená povinnosť zaplatiť 40 435,165 eur s príslušenstvom s právoplatnosťou od 25. novembra 2014. Ďalšou vymáhateľnou pohľadávkou bol rozhodcovský rozsudok sp. zn. M2R

1/3/2013 zo 17. septembra 2013 s právoplatnosťou od 20. septembra 2013, ktorým bola žalovanej S.. F. L. - lekárňu na Štúrovej ulici, uložená povinnosť zaplatiť 9 775,78 eur s príslušenstvom. Z výsledkov vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že bola uzatvorená darovacia zmluva z 9. mája 2013 medzi darujúcimi F.. Z. L. a K.. F. L. a obdarovaným F.. I. M., na základe ktorej žalovaný sa stal výlučným vlastníkom pozemkov parcelného č. 3710/47 a č. 3710/48, každý o výmere 2000 m², záhrady, zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. K. E.. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa preukázala aktívnu legitímáciu, keďže mala voči S.. F. L. vymáhateľné pohľadávky, ktoré sa síce stali vymáhateľnými niekoľko mesiacov po spísaní darovacej zmluvy, avšak už v čase spísania tejto zmluvy dlžníčka vedela, že mala jej spoločnosť LAUDANUM Nitra s. r. o. značné záväzky voči žalobkyni, o čom svedčí, že 15. februára 2013 podpísala dohodu o uznaní záväzku a splátkach, v ktorej uznala dlh voči veriteľovi - žalobkyni v celkovej výške 41 198,89 eur a na zabezpečenie uvedeného záväzku podpísala aj vyhlásenie o ručení z 15. februára 2013.

3. Následne citoval judikát R 44/2001, týkajúci sa interpretácie zákonného pojmu vymáhateľná pohľadávka a uviedol, že požiadavka, aby bola pohľadávka veriteľa vymáhateľná vyplývajúca z § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka nevymedzuje podmienku odporovateľnosti právnym úkonom dlžníka, ale aktívnu vecnú legitímáciu k odporovacej žalobe. Právny úkon dlžníka je počas podmienok uvedených v § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka odporovateľný nielen vtedy, ak pohľadávka veriteľa bola vymáhateľná už v dobe, kedy bol urobený, ale aj v prípade, že bol urobený skôr než sa veriteľova pohľadávka voči dlžníkovi stala vymáhateľnou. V súvislosti so skúmaním, či uzavretou darovacou zmluvou došlo k zníženiu dlžníkovho majetku, ktorý nestačí na uspokojenie veriteľovej pohľadávky, súd prvej inštancie podotkol, že ukracovanie uspokojenia veriteľovej pohľadávky je podmienkou aktívnej legitímácie a musí existovať najneskôr v čase, keď súd o odporovacej žalobe rozhoduje. Z listinných dôkazov a to výpisov z LV č. XXX k. ú. I.V., a LV č. XXXX k. ú. J., považoval za preukázané, že v čase rozhodovania súdu, majetok pôvodne zapísaný v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov L. im už nepatrilo. Jedine pozemky parcelného č. 3710/51 o výmere 1014 m², orná pôda, k. ú. K. E., zapísaný na LV č. XXXX, a pozemok parcelného č. 3710/63 o výmere 1048 m², orná pôda, k. ú. K. E., zapísaný na LV č. XXXX, boli vedené vo vlastníctve F.. Z. L. a S.. F. L., pričom v časti ťarchy bol evidovaný exekučný príkaz EX 150/2014 na zriadenie exekučného záložného práva na predmetné nehnuteľnosti v prospech žalobkyne. Z tohto dôvodu považoval súd prvej inštancie preto za nepochybné, že dlžníčka S.. F. L. iné nehnuteľnosti okrem uvedených nevlastnila. V závere ustálil, že uzavretím darovacej zmluvy došlo k zmenšeniu majetku dlžníka tak, že tento má vplyv na uspokojenie pohľadávky veriteľa (žalobkyne) a to aj s poukazom na výšku dlhu dlžníčky, ktorý k 2. júnu 2016 bol v exekúcii vedenej pod sp. zn. EX 150/2014 vyčíslený vo výške 48 520,95 eur, bez trov exekúcie. Uzavretím darovacej zmluvy dlžník nedostal žiadne protiplnenie, naopak, ak by uzavrel napríklad kúpnu zmluvu, išlo by o právny úkon dlžníka, ktorým by sa za prenesené veci dlžníkovi dostala skutočne reálne ich obvyklá cena alebo iná skutočne primeraná náhrada.

4. V súvislosti so skúmaním úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa, či musel byť druhej strane známy, súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaný ako dôvod darovania predmetných nehnuteľností uviedol, že u nich pracoval za minimálnu mzdu a keď odchádzal, chceli sa mu poďakovať týmto spôsobom, že mu nehnuteľnosti darovali. Rovnako svedok Z. L. tvrdil, že žalovaného z vďaky oslovil, že by mu daroval tieto pozemky, lebo mu bolo trápne, že pracoval u nich za malé peniaze. Svedkyňa S.. F. L. vo výpovedi uviedla, že sa o to nezaujímal a svedkyňa X. L. (dcéra) tvrdila, že o tom ani nevedela. Ďalej z výpovede žalovaného, ako aj svedkov X. L. a Z. L. vyplynulo, že žalovaný pracoval v ich firme LAUDANUM Nitra, s. r. o., vykonával tam pomocnú silu, vykladal tovar, naceňoval a nahadzoval do počítača. Z výpovede svedkyne S.. F. L. naopak vyplynulo, že mu navrhla, či nechce pracovať u nich, že niektoré veci vyrieši lepšie ako matematik, lebo už vtedy sa jej nezdalo, či to manžel vedie dobre. Pričom žalovaný mal lekárňu na starosti po ekonomickej stránke. Výhodnotením týchto svedeckých výpovedí súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný musel poznať úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa. Jednak je veľmi nepravdepodobný dôvod údajného darovania predmetných pozemkov, ktorým mala byť odplata za nízku mzdu, ktorú žalovaný dostával, pričom už na začiatku dobrovoľne uzavrel pracovnú zmluvu s platobnými podmienkami a vedel, aká mzda mu bude priznaná za vykonanú prácu. V praxi naozaj nie je bežné, že by zamestnávateľ daroval po ukončení pracovného vzťahu svojmu zamestnancovi

nehnuteľnosti. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zdôraznil, že ak by túto variantu pripustil, je zrejmé, že by nešlo o klasický zamestnanecký vzťah, ale že medzi nimi musel byť dôvernejší vzťah, priateľský vzťah a v takom prípade je nepochybné, že žalovaný vedel o finančnej situácii manželov L. a ich neúspešnom podnikaní, čo nakoniec potvrdila svojou výpoveďou aj svedkyňa S.. F. L., ktorá uviedla, že žalovaný mal v lekárni na starosti ekonomickú stránku, čomu vlastne zodpovedá aj jeho vzdelanie manažéra. Uvedenú výpoveď súd prvej inštancie vyhodnotil ako spontánnu, dôveryhodnú s poukazom na všetky skutkové okolnosti. Nakoniec aj sám žalovaný uviedol, „že v tej dobe nevedel či mali problémy, až potom sa dozvedel, ale nevedel do akej miery. So mzdou meškali, najskôr dostával zálohu, potom zvyšok“. Týmto vyjadrením tiež podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaný nepriamo potvrdil, že musel vedieť o zlej hospodárskej situácii v lekárni. Ako vedľajšiu okolnosť súd prvej inštancie zohľadnil aj skutočnosť, že po skončení pracovného pomeru si sám žalovaný otvoril a začal prevádzkovať lekárňu, ktorú navyše predtým viedla S.. F. L., čo je evidentné, že prácou v lekárni u manželov L. nadobudol značné skúsenosti s vedením lekárne po ekonomickej stránke. Vo vzťahu k svedkyňi X. L., súd prvej inštancie nemal preukázané, že by už v čase darovania nehnuteľností bola priateľkou žalovaného, preto túto osobu považoval za osobu blízku dlžníka. Napokon v súvislosti s dodržaním lehoty pre odporovateľnosť právneho úkonu súd prvej inštancie konštatoval, že uplatnením žaloby o odporovateľnosť právneho úkonu z 5. decembra 2014 vo vzťahu k uzavretej darovacej zmluvy z 9. mája 2013, bola trojročná lehota zachovaná, preto žalobe vyhovel.

4.1 O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 262 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

5. Krajský súd v Nitre („odvolací súd“) rozsudkom zo 16. decembra 2020 sp. zn. 25Co/124/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vec správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

6. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, ale aj dovolacieho súdu, vykonal dostatočné dokazovanie a jednotlivé dôkazy vyhodnotil, na ich závere vec aj správne právne posúdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd doplnil, že odporovateľnosť právnych úkonov spočíva v tom, že právne úkony dlžníka, pokiaľ ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, môžu byť veriteľom napadnuté odporom, ktorý smeruje k tomu, aby boli vyhlásené vo vzťahu k nemu za právne neúčinné. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením splnenia podmienok pre úspešnú odporovateľnosť právneho úkonu - darovacej zmluvy, ktorú uzavrel žalovaný s dlžníkmi žalobkyne v lehote odporovateľnosti tomuto právnemu úkonu v plnom rozsahu vrátane uvedených dôvodov. Odvolací súd nepovažoval námietku týkajúcu sa tvrdenia, že žalovaný nemal vedomosť o tom, v akej ekonomickej situácii sa lekárňu dlžníčky nachádza, lebo tam vykonával iba pomocné práce a to iba v jednej lekárni za dôvodnú. Zdôraznil, že sám žalovaný potvrdil, že má vysokoškolské vzdelanie v odbore kvantové inžinierstvo a ak by o zlej finančnej situácii vedel do zamestnania by nenastúpil.

7. Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie konštatoval, že žalovaný musel o úmysle dlžníkov vedieť, že darovaním nehnuteľností ukracujú svojho veriteľa. Nasvedčuje tomu nielen skutočnosť, že sama dlžníčka vo výpovedi na súde prvej inštancie potvrdila, že žalovaný mal na starosti lekárňu po ekonomickej stránke, ale tiež skutočnosť, že naozaj v zamestnávateľskej praxi nie je bežné a zaužívané, aby zamestnávateľ daroval svojmu zamestnancovi nehnuteľnosti. Túto skutočnosť neodôvodňuje ani fakt, že žalovaný pracoval u dlžníčky iba za minimálnu mzdu a týmto sa mu mali odvdáčiť. Zároveň sa odvolací súd taktiež stotožnil aj s námietkou týkajúcou sa posúdenia, či uzatvorením darovacej zmluvy došlo k zníženiu majetku dlžníkov, nakoľko mali aj iný majetok. V tejto súvislosti považoval uplatnenú námietku žalovaného za účelovú. Dlžníčka spolu s jej manželom darovali žalovanému nehnuteľnosti - záhrady o výmere 2x 2000 m², nie malej hodnoty, pričom v ich vlastníctve zostali iba spoluvlastnícke podiely na ornú pôdu, ktorá zďaleka nemá takú hodnotu, ako mali darované záhrady. Za darované nehnuteľnosti dlžníci od žalovaného neobdržali žiadnu náhradu, preto odvolací súd dospel k záveru, že jednoznačne tým, že dlžníci darovali nehnuteľnosti žalovanému, znížili hodnotu

svojho majetku, z ktorého by bolo možné uspokojiť pohľadávku veriteľa. Túto námietku vyhodnotil odvolací súd ako účelovú a neopodstatnenú.

8. V priebehu odvolacieho konania žalovaný upozornil odvolací súd na vyhlásenie konkurzu a oddĺženie dlžníčky S.. F. L.. K tomu odvolací súd uviedol, že konanie bolo podľa ustanovenia § 167e ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) bolo zastavené a to odvolacím súdom po predchádzajúcom zrušení prvého rozhodnutia vo veci samej. S právnym názorom odvolacieho súdu sa však nestotožnil dovolací súd, ktorý uložil odvolaciemu súdu vysporiadať sa s dopadom aplikácie ustanovenia § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. na daný spor. Z dôvodovej správy k ustanoveniu týkajúceho sa oddĺženia (osobného bankrotu) fyzickej osoby zákona č. 377/2016 Z. z. účinného od 1. marca 2017, ktorým bol novelizovaný zákon č. 7/2005 Z. z., vyplýva, že „Ustanovením § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. sa upravuje existencia odporovacieho práva veriteľa ako následok oddĺženia; ak by pred oddĺžením došlo k prevodu majetku dlžníka v úmysle ukrátiť veriteľa, právo odporovať takémuto právnemu úkonu v dôsledku oddĺženia nie je dotknuté. Na tento účel je pôvodná pohľadávka nedotknutá oddĺžením. Odporovacie právo sa uplatňuje voči osobe, ktorá mala z úkonu dlžníka prospech. Popri odporovateľnosti má veriteľ však k dispozícii aj žalobu o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, keďže uskutočnenie odporovateľného právneho úkonu sa skutkovo môže prekrývať práve s nepoctivým zámerom dlžníka“. Za situácie, že bolo nesporné, že na majetok dlžníčky S.. F. L. bol vyhlásený konkurz a dlžníčka bola rozhodnutím súdu zbavená všetkých dlhov, odvolací súd aplikujúc ustanovenie § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. dospel k jednoznačnému záveru, že na danú vec predmetom, ktorej je určenie neúčinnosti darovacej zmluvy (odporovateľnosť právneho úkonu), oddĺženie dlžníčky S.. F. L. nemá dosah na určenie, že darovacia zmluva je voči žalobkyni právne neúčinná. Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalovaný musel o dlhoch dlžníčky vedieť, nakoľko pracoval v lekárni, prichádzal do styku s účtovnými dokladmi, mal na starosti lekárňu po ekonomickej stránke, sám poukázal na to, že mu mzda nebola vyplácaná v lehote splatnosti, resp. nemal vyplatenú celú výšku mzdy, pričom prechádzal z jednej lekárne do druhej, ktoré patrili dlžníčke a bol priateľom dcéry dlžníčky. Osobný bankrot dlžníčky nemá vplyv na určenie neúčinnosti darovacej zmluvy voči žalobkyni za situácie, že sú splnené všetky podmienky pre takéto určenie, keďže ustanovenie § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. vylučuje dopad oddĺženia na pôvodnú pohľadávku dlžníčky voči žalobkyni. Splnenie podmienok určenia neúčinnosti darovacej zmluvy voči žalobkyni preto považoval za splnené, s ktorým konštatovaním sa odvolací súd stotožnil.

8.1 O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobkyne v odvolacom konaní, ktorej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému.

9. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Citoval ustanovenia § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. a následne argumentoval tým, že zákonodarca poníma v prvom odseku veriteľove právo domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky z úspešne odporovaného právneho úkonu. Aby sa veriteľ mohol v tomto smere domáhať „uspokojenia,“ musel by mať judikované právo vo forme právoplatného rozhodnutia o určení neúčinnosti právneho úkonu. Táto norma má preto podľa názoru dovolateľa priamy vplyv a zmysel vo vzťahu k uspokojeniu pohľadávky veriteľa vo vykonávacom, resp. exekučnom konaní. Inak povedané veriteľ mohol odporovať len takým právnym úkonom (bez ohľadu na premĺčanie, nevykonalnosť a nevykonateľnosť samotnej pohľadávky veriteľa), ktoré boli vykonané počas aktívneho prístupu veriteľa k uspokojeniu svojej pohľadávky, a to pred zahájením konkurzného konania. V danej veci však zo strany žalobkyne nebolo zahájené exekučné alebo iné konanie, ktoré by smerovalo k uspokojeniu jej pohľadávky a taktiež žalobkyňa (veriteľ) nepreukázala, že by pred začatím konkurzného konania dlžníčky mala k dispozícii právoplatný rozsudok súdu o neúčinnosti právneho úkonu, ktorého sa mala dlžníčka dopustiť. Na podporu uvedeného názoru dovolateľ následne argumentoval tým, že ani v prípade, že súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, neznamená to vynesenie rozhodnutia súdu, z ktorého by sa žalobkyňa ako veriteľ mohla priamo uspokojiť, k tomu je potrebné exekučné konanie. Podľa dovolateľa odvolací súd nemohol v napadnutom rozhodnutí aplikovať ustanovenie § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., pretože takéto uvedené ustanovenie sa na daný prípad

nevzťahuje. Podporne dovolateľ poukázal na ods. 2 uvedeného ustanovenia, ktoré sa týka veriteľovho práva domáhať sa odporovateľnosti právneho úkonu, pričom však taxatívne špecifikuje prípady právnych úkonov, ktorým možno v zmysle tohto ustanovenia odporovať. V danom prípade však tieto právne úkony neboli uplatnené, preto bez ďalšieho nebolo možné uvedené ustanovenie aplikovať aj v napadnutom rozhodnutí. Na základe jazykového a logického výkladu ustanovenia § 166h zákona č. 7/2005 Z. z., ktoré používa rozdielne pojmy a to „domáhať sa jej uspokojenia“ a „domáhať sa odporovateľnosti právneho úkonu“, determinuje podľa názoru dovolateľa odlišnosť prípadov, na ktoré je možné jednotlivé odseky ustanovenia aplikovať. Zo skutkového stavu zisteného pri rozhodovaní odvolacieho súdu však nevyplynuli také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu uvedeného ustanovenia. Z tohto dôvodu dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie zakladajúce uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Výslovil, že výklad ustanovenia § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. v nadväznosti na dôvodovú správu je podstatný pre rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky. Zákon č. 7/2005 Z. z. nerieši, kedy a akým spôsobom sa má veriteľ domáhať odporovateľnosti úkonov dlžníka, alebo ich uspokojenia. Je nevyriešené, či je oprávnený podať odporovaciu žalobu po začatí konkurzného konania, alebo sa neprerušujú konania, ktoré sa začali pred konkurzným konaním. Obdobne aj dôvodová správa sa zaoberá súhrnne odsekom 1 a 2 tohto ustanovenia, pričom iba odsek 2 rieši odporovateľnosť. Podľa názoru dovolateľa sa jedná o právnu otázku zásadného významu, nakoľko môže upresniť a vyjasniť pozíciu veriteľov vo vzťahu ku koncepcii oddĺženia v zmysle platných právnych predpisov. Ustanovenie § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. sa vzťahuje na prípady, kedy súd právoplatne rozhodol o neúčinnosti úkonu voči veriteľovi pred začatím konkurzného konania. Účelom tohto ustanovenia je umožniť veriteľovi sa nerušene uspokojiť z majetku, ktorý svojou aktivitou zabezpečil na rozdiel od svojich veriteľov. Predmetné ustanovenie ale nedáva možnosť v konaní o neúčinnosť právneho úkonu pokračovať bez ohľadu na oddĺženie. Obranou veriteľa je v takom prípade postup podľa § 166f zákona č. 7/2005 Z. z. Navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie; uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

10. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na skutočnosť, že žalovaný v podanom dovolaní žiadnym spôsobom neodôvodnil otázku naplnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V tejto súvislosti poukázala na uznesenia najvyššieho súdu z 29. mája 2019 sp. zn. 8Cdo/176/2018, v ktorom bolo riešené práve dovolanie žalobkyne z dôvodu, že odvolací súd sa nevysporiadal s aplikáciou ustanovenia § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., ani ju nezohľadnil, pričom upriamila pozornosť na body 19 až 21 uvedeného rozhodnutia. Nad rámec poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/64/2006, z ktorého vyplýva, že žalovaný nekonkretizoval dostatočným spôsobom v čom vidí nesprávne právne posúdenie. Nešpecifikoval v ním podanom dovolaní, ktoré konkrétne právne normy odvolací súd nesprávne aplikoval, resp. ktoré mali byť podľa jeho názoru súdom aplikované správne. Citovala ustanovenie § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. a následne uviedla, že z uvedeného ustanovenia je zjavné, že právo veriteľa domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky v prípade odporovateľného právneho úkonu podľa Občianskeho zákonníka z majetku, ktorý ušiel z dlžníkovho majetku zostáva nedotknuté. Takéto právo veriteľa sa vzťahuje aj na pohľadávku, ktorá je premlčaná, nevymáhateľná alebo nevykonateľná. Taktiež poukázala aj na dôvodovú správu k zákonu č. 377/2016 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 7/2005 Z. z., z ktorého relevantnú časť citovala. Podľa názoru žalobkyne citované ustanovenie sa vzťahuje práve na daný prípad, v ktorom sa žalobkyňa domáha odporovateľnosti právneho úkonu za účelom uspokojenia svojej pôvodnej pohľadávky, nakoľko takýmto odporovateľným úkonom ušli predmetné nehnuteľnosti z dlžníkovho majetku. Nestotožnila sa s právnym názorom žalovaného, v zmysle ktorého citované ustanovenie upravuje prípady, kedy súd právoplatne rozhodol o neúčinnosti právneho úkonu voči veriteľovi pred začatím konkurzného konania. O tom svedčí nielen samotný gramatický výklad a konkrétne paragrafové znenie, ale to potvrdzuje aj práve samotná dôvodová správa. Z citovaného ustanovenia podľa názoru žalobkyne je zjavné, že oddĺženie je stav, ktorý časovo nastáva súčasne s rozhodnutím o vyhlásení konkurzu. Pokiaľ citované ustanovenie upravuje, že oddĺžením zostáva nedotknuté právo veriteľa, v rozsahu svojej pôvodnej pohľadávky domáhať sa podľa Občianskeho zákonníka jej uspokojenia z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, predpokladá, že toto právo veriteľa je aj v prípade oddĺženia, to znamená v prípade stavu, ktorý nastane súčasne s vyhlásením konkurzu. Preto ak oddĺženie je stav, ktorý nastáva súčasne s vyhlásením konkurzu a oddĺžením nie je dotknuté právo

veriteľa domáhať sa svojej pôvodnej pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka, jej uspokojenia z toho čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, nemožno začatie tohto súdneho konania viazať na okamih predchádzajúci vyhláseniu konkurzu. V tejto súvislosti nad rámec poukázala aj opakovane na ustanovenie § 166g ods. 2 písm. h/ zákona č. 7/2005 Z. z., ktoré citovala. Z konania dlžníka pred podaním návrhu je zrejmé, že mal snahu poškodiť žalobkyňu, nakoľko bezodplatným prevodom predmetných nehnuteľností zmenšil majetok, ktorý by podliehal vyhlásenému konkurzu, z ktorého by mohli byť veritelia dlžníka uspokojení. K záveru, že sa jednalo o účelový prevod s úmyslom zmenšiť majetok podliehajúci konkurzu a tým poškodiť veriteľov dlžníka, dospel súd prvej inštancie tým, že rozhodol, že dlžník sa dopustil odporovacieho právneho úkonu práve bezodplatným prevodom k predmetným nehnuteľnostiam aj v dovolaní napadnutom rozhodnutí. Taktiež poukázala na dôvodovú správu k zákonu č. 377/2006 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 7/2005 Z. z., z ktorého vyplýva, že ustanovenia o poctivom zámere nabádajú súd, aby poctivý zámer neposudzoval len mechanicky, ale bol vedený pomocnými kritériami úvah jeho prísnejšieho a miernejšieho posudzovania od prípadu k prípadu a to najmä s ohľadom na osobu dlžníka a jeho životné skúsenosti. Ide o koncepciu približujúcu sa skutočnosti skúmania poľahčujúcich a pritŕžujúcich okolností. Takáto koncepcia má za cieľ dopadať prísnejšie na osoby, ktoré sú v prostredí pôsobenia právnych noriem „zbehlejšie“ a miernejšie na osoby, ktoré takéto skúsenosti nemajú (napr. osoby, ktoré neniesli fiduciárne zodpovednosti pri pôsobení štatutárnych orgánov obchodných spoločností, pri správe cudzieho majetku). Podľa názoru žalobkyne konaním dlžníčky je naplnená skutková podstata nepoctivého zámeru v zmysle § 166g ods. 2 písm. h/ zákona č. 7/2005 Z. z. a príslušný súd by mal v rámci konkurzu dlžníčky posudzovať pri rozhodovaní o poctivom zámere, aj konanie dlžníčky pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, najmä zamerajúc sa na bezodplatný právny úkon, ktorého určenie neúčinnosti je predmetom tohto súdneho konania. Navyše v rozpore so základnými princípmi konkurzu a oddĺženia dlžníka, aby bol dlžník zbavený svojich záväzkov v prípade, že konal s nepoctivým zámerom pri uspokojovaní svojich záväzkov a konal so zámerom poškodiť alebo ukrátiť svojich veriteľov. Žalobkyňa poukazuje aj na ustanovenie § 166f ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. ďalej uviedla, že samotný výrok o nepoctivom zámere v zmysle uvedeného ustanovenia pre veriteľa samo o sebe nie je rozhodnutím o sanácii vzniknutých následkov nepoctivého zámeru dlžníka. Práve v nadväznosti na takéto rozhodnutie súdu o nepoctivom zámere dlžníka sú naviazané ďalšie právne kroky veriteľa, ktorými vie zvrátiť vykonané právne úkony dlžníka s nepoctivým zámerom. Medzi takéto právne kroky veriteľa nespochybniteľne patrí aj žaloba o určenie neúčinnosti právneho úkonu, ktorého určenia neúčinnosti sa práve domáhala v súdnom konaní. Až takéto rozhodnutie konajúceho súdu o neúčinnosti právneho úkonu dlžníka je právnym základom a podkladom na uspokojenie pohľadávok veriteľa. Aplikujúc podľa právneho názoru nesprávnu, účelovú a zavádzajúcu argumentáciu žalovaného, by tak došlo k popretiu účelu zákona č. 7/2005 Z. z., najmä ustanovení o nepoctivom zámere, kedy je veriteľom zákonom poskytnuté právo po dobu šiestich rokov domáhať sa zrušenia oddĺženia dlžníka a ustanovení § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. Práve uvedená argumentácia žalovaného by tak umožňovala dlžníkom vykonať neúčinné právne úkony s cieľom ukrátiť svojich veriteľov a následne vstúpiť do konkurzu. Pre krátkosť času by veritelia nedokázali pred samotným vstupom dlžníkov do konkurzu dosiahnuť súdne rozhodnutie o neúčinnosti právneho úkonu, čím by dlžníci ukracovali svojich veriteľov nezhojiteľným a nenavrátiteľným spôsobom. Žalobkyňa zároveň navyše poukázala na povinnosti správcu konkurznej podstaty, ktorý je povinný v zmysle IV. časti zákona č. 7/2005 Z. z., skúmať výlučne aktuálny majetok dlžníka a nie je jeho povinnosťou skúmať historicky majetok, ktorý ušiel z dlžníkovho majetku odporovateľnými právnymi úkonmi, ako to je tomu v prípade II. časti zákona č. 7/2005 Z. z.. Preto tieto práva sú v prípade IV. časti zákona 7/2005 Z. z. zverené práve veriteľom. Na základe uvedeného v závere žalobkyňa zhrnula, že podľa jej názoru sa odvolací súd riadne vysporiadal so všetkými otázkami v rámci odvolacieho konania a dospel k správne a riadne zdôvodnenému meritórnemu rozhodnutiu. Navrhla dovolanie odmietnuť alebo zamietnuť.

11. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné, ale nedôvodné.

12. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12.1 Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

13. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

14. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

15. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

16. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP má určujúci význam vymedzenie právnej otázky, ktorá dovolacím súdom ešte nebola riešená. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil, a ak s právnym posúdením veci odvolacím súdom dovolateľ nesúhlasí.

18. Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Zároveň platí, že nastolená právna otázka, ktorá nebola doposiaľ vyriešená dovolacím súdom, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením odvolacieho dôvodu a právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto riešenie významovo nespadá pod vymedzenie odvolacieho dôvodu (§ 432 ods. 2 CSP); výpočet dôvodov uvedených v ustanovení § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré nie sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho

problému, a zároveň aby jej právne posúdenie odvolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

19. Dovolací súd pri posudzovaní procesnej prípustnosti dovolania uplatneného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a vymedzenia dovolacieho dôvodu v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 432 ods. 1 a 2 CSP dospel k záveru, že nastolené otázky dovolateľom, týkajúce sa posúdenia, či je veriteľ oprávnený podať odporovaciu žalobu po začatí konkurzného konania, alebo sa neprerušujú konania, ktoré sa začali pred konkurzným konaním, doposiaľ neboli ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené ustálené. Výklad pojmu „vyriešená právna otázka“, nemožno vnímať ako „už raz riešená otázka“, ale ako „otázka vyriešená ustálené“, lebo zmyslom prípustnosti dôvodu dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, je umožniť dovolateľovi obrátiť sa na najvyšší súd s požiadavkou na vyslovenie právneho názoru k meritu veci v prípade, že právna otázka nebola v praxi dovolacieho súdu vyriešená, teda až pokiaľ sa právny názor k danej otázke neustáli (I. ÚS 51/2020, I. ÚS 115/2020). Vec prejednávajúci senát konštatuje, že dovolanie v danej veci je procesne prípustné, preto následne pristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu posúdenia dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie k nastoleným právnym otázkam.

20. Predmetom uplatneného nároku (konanie začaté 5. decembra 2014) je žaloba o odporovateľnosť právneho úkonu - darovacej zmluvy z 9. mája 2013 uzatvorenej medzi žalovaným ako obdarovaným a dlžníkmi žalobkyne (veriteľa) ako darcami, predmetom ktorej bol bezodplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXXX k. ú. K. E., k pozemkom parcelného č. 3710/47 o výmere 2000 m², druh pozemku záhrady a parcelného č. 3710/48 o výmere 2000 m², druh pozemku záhrady, ktorým právnym úkonom došlo k zmenšeniu majetku dlžníka, z ktorého mohla byť uspokojená vymáhateľná pohľadávka vo výške 40 435,165 eur s príslušenstvom, priznaná platobným rozkazom vydaným Okresným súdom Nitra č. k. 9Ro/156/2014-13 z 18. júna 2014 s právoplatnosťou od 25. novembra 2014; ako aj rozhodcovským rozsudkom sp. zn. M2R 1/2013 zo 17. septembra 2013 s právoplatnosťou od 20. septembra 2013, ktorým bola dlžníčka zaviazaná zaplatiť žalobkyni 9 775, 78 eur s príslušenstvom. V priebehu konania Okresný súd Nitra uznesením č. k. 31OdK/196/2017-31 s právoplatnosťou od 14. decembra 2014, zverejneným v Obchodnom vestníku pod pol. 237/2017 z 13. decembra 2017, vyhlásil na majetok dlžníka Mgr. Ida Zuckerová konkurz; ustanovil správcu konkurznej podstaty úpadcu; rozhodol o oddlžení dlžníka tak, že ho zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia.

21. Najvyšší súd uznesením z 29. mája 2019 sp. zn. 8Cdo/176/2020 zrušil uznesenie Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2018 sp. zn. 25Co/73/2017 (v spise na č. I. 176), ktorým bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (v spise na č. I. 121) v spojení s opravným uznesením zrušený a konanie zastavené (výrok I.), ako aj zrušil výrok o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd na základe uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP konštatoval, že odvolací súd tým, že zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalobe vyhovel a zastavil konanie bez vysporiadania sa s odôvodnenosťou aplikácie ustanovenia § 167e ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., ktoré ukladá súdu zastaviť konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, na dané konanie, v ktorom žalobkyňa neuplatňuje pohľadávku voči dlžníčke na majetok, ktorej bol vyhlásený konkurz, ale sa domáha určenia neúčinnosti právneho úkonu proti žalovanému, konanie zaťažil vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP a tým porušil právo žalobkyne na spravodlivý proces. Zároveň vytkol odvolaciemu súdu, že sa v odôvodnení rozhodnutia nijako nevysporiadal ani s dopadom aplikácie ustanovenia § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. na daný spor, pričom poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 377/2016 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 7/2005 Z. z. s účinnosťou od 1. marca 2017, z ktorej vyplýva, že „sa upravuje existencia odporovacieho práva veriteľa ako následok oddlženia. Ak by pred oddlžením došlo k prevodu majetku dlžníka v úmysle ukrátiť veriteľa, právo odporovať takémuto právnemu úkonu v dôsledku oddlženia nie je dotknuté. Na tento účel je pohľadávka nedotknutá oddlžením. Odporovacie právo sa uplatňuje voči osobe, ktorá mala z úkonu dlžníka prospech. Popri odporovateľnosti má veriteľ však k dispozícii aj žalobu o zrušenie oddlženia pre nepoctivý zámer, keďže uskutočnenie odporovateľného právneho úkonu sa skutkovo môže prekrývať práve s nepoctivým zámerom dlžníka“.

Vysloveným právnym názorom najvyššieho súdu bol odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

22. Viazanosť právnym názorom vyjadreným v kasačnom rozhodnutí inštančne vyššieho súdu vyplýva zo zmyslu kasácie v právnom poriadku. Zároveň je vykonaním ústavného princípu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou. Závaznosť rozhodnutia súdu je jeho vlastnosť, v dôsledku ktorej má rozsudok účinky, ktoré založiť má. Právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu, a to na jednej strane záväznosť precedenčnú alebo judikatórnu (v inej než prejednávanej skutkovo a právne obdobnej veci), na druhej strane záväznosť kasačnú alebo inštančnú (v tej istej priamo prejednávanej veci).

23. Pre konanie po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom platí bezvýnimočne zásada viazanosti a podriadenosti (odvolacieho alebo prvoinštančného súdu) právnym názorom vysloveným dovolacím súdom. Kasačná (inštančná) záväznosť môže byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia najvyššieho súdu. V konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu nemá odvolací súd žiadny priestor pre úvahy, či bude alebo nebude rešpektovať právny názor najvyššieho súdu (uznesenie najvyššieho súdu z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/12/2016, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 76/2016).

24. Právna úprava odporovateľnosti právnych úkonov je obsiahnutá v ustanoveniach § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka. Z hľadiska jej systematiky treba rozlišovať medzi aktívnou vecnou legitímáciou na uplatnenie odporovateľnosti (§ 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka, podmienkami odporovateľnosti (§ 42a ods. 2 až 5 Občianskeho zákonníka), spôsobom uplatnenia odporovateľnosti (§ 42b ods. 1 Občianskeho zákonníka), pasívnou vecnou legitímáciou (§ 42b ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka) a právnymi následkami spojenými s úspešným odporovaním právneho úkonu (§ 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka). Účelom odporovateľnosti je zabrániť ukráteniu veriteľa pri uspokojovaní jeho vymáhateľnej pohľadávky. Právne úkony dlžníka ukracujú uspokojenie pohľadávky veriteľa vtedy, ak vedú k zmenšeniu majetku dlžníka a ak v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci nebyť týchto úkonov, by sa aspoň čiastočne uspokojil (Rc 64/2002).

25. Neúčinnosť právneho úkonu voči určitej osobe v podstate znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, ako by k tomuto úkonu vôbec nedošlo. Predmetom odporovateľnosti sú právne úkony, pričom zákon taxatívne nevymedzuje, ktoré právne úkony môžu byť odporovateľnosťou napadnuté, preto do tohto okruhu patria všetky právne úkony, ktorým sa zhoršuje možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky. Postačuje, že daný právny úkon zmenšuje majetok dlžníka na úkor veriteľa. Súdna prax medzi také úkony zaradila kúpnu zmluvu, darovaciu zmluvu, prevzatie dlhu, postúpenie pohľadávky, odmietnutie dedičstva, odmietnutie daru, odpustenie dlhu, úmyselné nevymáhanie dlhu spôsobujúce premlčanie nároku, prevzatie nevýhodného ručiteľského záväzku, použitie časti majetku na vklad do základného imania obchodnej spoločnosti. Právo odporovať právnym úkonom sa viaže na veriteľovu pohľadávku, preto podľa zákona prislúcha iba veriteľovi a jej nadobúdateľovi v dôsledku singulárnej alebo univerzálnej sukcesie. Odporovať možno len úkonom dlžníka. Len dlžník môže ukrátiť nároky veriteľa. Ak iná osoba než dlžník urobí úkon, ktorým by sa ukrátili práva veriteľa, nemá to za následok vznik odporovateľnosti. Pod dlžníkom veriteľa je však potrebné rozumieť nielen osobu, ktorá je zaviazaná splniť veriteľovi vlastný dlh, ale aj ručiteľa a ďalšie osoby, ktoré sú z dôvodu akcesorickej a subsidiárnej povinnosti zákonom zaviazané uspokojiť pohľadávku veriteľa. Právo domáhať sa odporovateľnosti má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol dokonca uspokojený (§ 42a ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka).

26. Podľa § 166h ods. 1 a 2 zákona č. 7/2005 z. z. oddĺžením zostáva nedotknuté právo veriteľa, v rozsahu svojej pôvodnej pohľadávky domáhať sa podľa Občianskeho zákonníka jej uspokojenia z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to aj vtedy, ak pohľadávka veriteľa je premlčaná, nevymáhateľná alebo nevykonateľná. Veriteľ má právo odporovať právnomu úkonu aj vtedy, ak by v konkurze vyhlásenom podľa druhej časti prvej hlavy bol inak oprávnený odporovať správca. Oddĺžením zostáva tiež nedotknuté právo veriteľa v rozsahu svojej pôvodnej pohľadávky

domáhať sa odporovateľnosti právneho úkonu, ktorým bolo zriadené záložné právo, vecné bremeno alebo iná ťarcha na majetku dlžníka.

27. Z citovaného ustanovenia § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. vyplýva, že oddĺžením zostáva nedotknuté právo veriteľa v rozsahu jeho pôvodnej pohľadávky domáhať sa ochrany voči odporovaným právnym úkonom podľa Občianskeho zákonníka. Odporovacie právo sa vzťahuje na samotný právny úkon, ktorého následky veriteľa, resp. jeho pohľadávku ukracujú za predpokladu splnenia podmienok odporovateľnosti, smerujú k neúčinnosti takého právneho úkonu s cieľom vylúčenia (nepôsobenia) právnych následkov takéhoto úkonu voči tomu veriteľovi. Slovné spojenie právo veriteľa, v rozsahu svojej pôvodnej pohľadávky domáhať sa podľa Občianskeho zákonníka jej uspokojenia, je potrebné interpretovať tak, že veriteľ má právo odporovať právnemu úkonu podľa Občianskeho zákonníka (§ 42a a nasl.). Právnym následkom rozhodnutia súdu o odporovateľnom právnom úkone je jeho neúčinnosť, pričom majiteľom „ušlého majetku z majetku dlžníka“ je žalovaný ako tretia osoba, voči ktorej sa veriteľ môže domáhať uspokojenia v rámci exekučného konania, nie osoba dlžníka. Podľa názoru dovolacieho súdu účel pravidla vyplývajúceho z § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. v spojení s § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka jasne nasvedčuje ochrane veriteľa za účelom uspokojenia jeho vymáhateľných pohľadávok bez akéhokoľvek podmieňovania jeho ukončenia resp. uplatnenia po vyhlásení konkurzu a rozhodnutí o oddĺžení dlžníka. Osobný bankrot dlžníka nemá vplyv na právo veriteľa domáhať sa neúčinnosti právneho úkonu podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, lebo odporovacie právo sa uplatňuje voči osobe, ktorá mala z úkonu dlžníka prospech, t. j. osoby odlišnej od dlžníka. Vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka a rozhodnutím o oddĺžení nie je dotknuté právo veriteľa domáhať sa odporovateľnosti právneho úkonu, ktorým bol ukrátený pri uspokojení jeho vymáhateľnej pohľadávky z majetku dlžníka. Napokon v odseku 2 uvedeného ustanovenia zákon priznáva veriteľovi odporovacie právo proti úkonom zaťažujúcim majetok dlžníka ťarchami t. j. záložným právom, vecným bremenom, či inými ťarchami. Vo vzťahu k tomuto odseku dovolací súd len dodáva, že v preskúmvanej veci ustanovenie § 166h ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. nebolo použiteľné, lebo predmetom namietanej neúčinnosti právneho úkonu bola darovacia zmluva. V nadväznosti na uvedené dovolací súd k právnej otázke týkajúcej sa posúdenia, či veriteľ je oprávnený podať odporovaciu žalobu po začatí konkurzného konania, uvádza, že vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka a rozhodnutím o oddĺžení podľa zákona č. 7/2005 Z. z., nie je dotknuté právo veriteľa domáhať sa neúčinnosti právneho úkonu podľa Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nedôvodne namietal nesprávne právne posúdenie, lebo odvolací súd správne právne ustálil, že ustanovenie § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. vylučuje dopad oddĺženia na pôvodnú pohľadávku dlžníčky voči žalobkyni. Aj podľa názoru dovolacieho súdu je právo veriteľa domáhať sa neúčinnosti právneho úkonu zachované aj v prípade oddĺženia, ktoré nastane súčasne s vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka, lebo začatie tohto súdneho konania nemožno viazať na okamih predchádzajúci vyhláseniu konkurzu.

28. Podľa § 47 ods. 1 zákon č. 7/2005 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Lehoty v týchto konaniach ustanovené alebo určené počas prerušenia týchto konaní neplynú. Na účastníkov konania, ktorí vystupujú na strane úpadcu, prerušenie konania pôsobí, len ak ide o nerozlučné spoločenstvo alebo o intervenciu.

29. Vo vzťahu k druhej nastolenej otázke týkajúcej sa posúdenia, či sa neprerušujú konania, ktoré sa začali pred konkurzným konaním, dovolací súd uvádza, že v danej veci nie je pasívne legitimovaným subjektom dlžník veriteľa teda žalobkyne, ale žalovaný, ktorý ako obdarovaný nadobudol bezodplatným prevodom nehnuteľnosti od dlžníka prospech a tým došlo k ukráteniu veriteľa pri uspokojovaní jeho vymáhateľnej pohľadávky. Žalobkyňa si teda neuplatňuje pohľadávku priamo voči dlžníčke, preto právne účinky vyplývajúce z citovaného ustanovenia § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. v súvislosti s vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka spolu s rozhodnutím o jej oddĺžení nenastávajú. Inak povedané sú bez právneho významu na prebiehajúce konanie o odporovateľnosť právneho úkonu podľa Občianskeho zákonníka.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, dovolací súd konštatuje, že dovolateľom namietané nesprávne

právne posúdenie nebolo dôvodné, preto dovolanie zamietol v súlade s ustanovením § 448 CSP.

31. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobkyne v dovolacom konaní, vyplývajúcou z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.